

Universiteit
Leiden
The Netherlands

"De trein staat op het juiste spoor, maar de weg is nog lang"

Berwers, B.

Citation

Berwers, B. (1987). "De trein staat op het juiste spoor, maar de weg is nog lang". *Bestuurskundige Berichten*, 2(1), 17. Retrieved from <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3233025>

Version: Publisher's Version

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Downloaded from: <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3233025>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

"Het loopt nu allemaal erg hard met bestuurskunde"

Over alle reacties op de voorstellen in de pers en de aanvallen op zijn persoon: Het vervelende is dat je je niet kunt verweren. Ik heb wel eens wat teruggeschreven in de Volkskrant als reactie op een stuk van Prof. Schuyt, maar verder heb ik mij onthouden van repliek want je kunt wel bezig blijven. Wat kun je doen? Ik heb het allemaal door juristen laten onderzoeken. In Nederland geldt het principe van hoge bomen vangen veel wind en klaar is Kees. En: liegen mag; de enkele leugen is niet strafbaar. Leuk is het niet".

Over de positie en het niveau van de nederlandse universiteiten: "Ik denk dat wij in Europa helemaal geen slecht figuur slaan. Er is net een boekje verschenen waarin, ik denk terecht, wordt gesteld dat het gehele nederlandse wetenschappelijk onderwijs tot de top 3% van het Amerikaanse behoort. Ik ben niet pessimistisch, alleen vind ik dat we veel te provinciaal zijn. We hebben veel te weinig internationale ervaringen. Je moet netwerken bouwen voor internationale uitwisselingen".

Over de Nederlandse Academie Voor Overheidsmanagement, de NAVOM, in Leeuwarden: "Deze opleiding en de academische moeten elkaar aanvullen; een meer instrumentele opleiding in Leeuwarden en een meer theoretiserende opleiding aan de universiteiten. De opleiding in Leeuwarden zou een zwaarder accent moeten leggen op praktische beleidsanalyse, op overheidsfinanciën en op informatica, en de de universitaire opleidingen moeten ook nog wat nadenken over staatsrechtelijke verhoudingen en over maatschappelijke veranderingen in theoretisch perspectief.

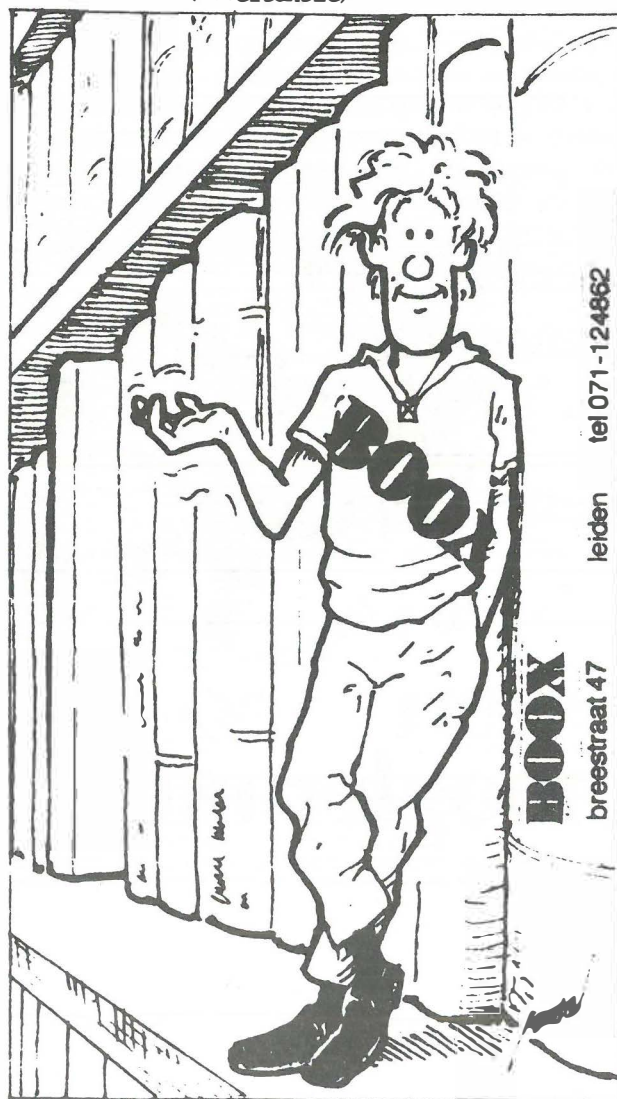
Ik denk dat ze complementair zijn. Het worden pas concurrenten als het fout gaat met de missie van een van beide.

Het loopt nu allemaal erg hard, de aantallen studenten zijn een beetje onnatuurlijk.

Als de bestuurskunde opleiding een hoge kwaliteit houdt, dan zal deze in staat zijn de concurrentie aan te gaan met de economen en de juristen, die ook solliciteren naar dezelfde positie in de publieke sector".

Over de toekomst: "Het stikt van het talent. De studenten werken erg hard, echt ik ben heel optimistisch".

(Advertentie)

"De trein staat op het juiste spoor, maar de weg is nog lang"

"(...)Maar waar ik niet voor ben, is het functioneren van de zgn. vierde macht, de ambtenarenlobby die eigen politieke doelen nastreeft en daarin soms buitengewoon succesvol is. Ik had zelf het 'voorrecht' met weinig gevallen geconfronteerd te worden. Wanneer het gebeurde, heb ik dat als buitengewoon hinderlijk en teleurstellend ervaren, omdat het een smet werpt op het blazoen van loyaliteit en betrouwbaarheid waarmee Nederland gezegend is."

Door Bas Berwers

Citaat uit "Gast in eigen huis", het boek waarin Pieter Winsemius terugkijkt op vier jaar Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. Met name het milieu staat centraal in het boek, maar meer nog dan dat het management op een departement als VROM. Bovenstaand citaat illustreert aardig dat, wat de lezer tussen de regels door op kan pikken aan informatie (uit de praktijk!) op het gebied van management, bestuur en ambtenarij.

"Wat hier voorligt is een goed leesbaar boek over de strategie van bestuur, over de vraag hoe problemen structureel aan te pakken", dat schrijft premier Lubbers in zijn voorwoord. Met dat leesbare zit het inderdaad wel goed. Winsemius beheerst de normale mensen-taal en mocht er een vaktem de revue passeren, dan legt hij deze helder uit of illustreert hem met voorbeelden. Echter, hier en daar lijkt het mij voor de geïnteresseerde leek (op wie Winsemius zich, dacht ik, toch voornamelijk richt) iets te technisch worden. Een voorbeeld daarvan is het betoog over de 'beleidslevenscyclus', direct al in het begin van het boek. Winsemius bedacht deze term om aan te geven, dat vanuit de managementoptiek de meeste beleidsvraagstukken een zelfde levenscyclus doorlopen. Deze cyclus omvat vier fasen: signale-

ring en erkenning van een probleem, beleidsformulering, oplossing van het probleem en beheer (het waarborgen van het bereikte resultaat). Een duidelijk verhaal en bijzonder belangrijk, aangezien er in het hele boek naar teruggegrepen wordt; edoch, de eerst hoofdstukken vormen door hun theoretische karakter een nogal taaie hap. Gelukkig wordt het in de laatste hoofdstukken allemaal wat minder abstract. De hoofdstukken over de nationale en internationale aanpak van milieuproblemen spreken zeker tot de verbeelding, vooral door de op de actualiteit inspelende voorbeelden (Tsjemobyl!).

Bestuurskundigen kunnen in ieder geval hun hart ophalen aan Winsemius' verhaal. Zoals gezegd, de ambtenarij wordt regelmatig onder de loep genomen. Van eminent belang in dit kader is het negende hoofdstuk, waarin Winsemius enkele handreikingen doet ter verbetering van de ambtelijke cultuur. Hij pleit daarin voor meer lange-termijn-beleid, meer samenwerking binnen en buiten de departementen, het vermijden van formalisme en risicomijdend gedrag en een (met name in de beheersfase) terughoudende opstelling van de overheid.

Al met al geeft "Gast in eigen huis" een goed beeld van wat tussen 1982 en 1986 op milieugebied bereikt én nog te doen is. Ofwel, om met de auteur te spreken: "De trein staat in Nederland op het juiste spoor, maar de weg is nog lang". En: "Dit betekent in essentie, dat het milieubeleid zich moet richten op het bevorderen van die eigen verantwoordelijkheid van ieder van ons voor zijn of haar eigen handelen (...): het je gedragen als een gast in eigen huis".

*Pieter Winsemius. "Gast in eigen huis. Beschouwingen over milieumanagement." Uitgeverij Samsom H.D. Tjeenk Willink, Alphen aan den Rijn, 1986. ISBN 90 6092 2352. f 44,50. Verkrijgbaar in de boekhandel.